

складні рухи та контролювати свої емоції. Це разом з ними навчитися працювати під тиском, розвивати стійкість до стресу та здатність до концентрації в ситуаціях, коли потрібна точність та висока якість виконання.

По-третє, спортивний танець сприяє розвитку творчого мислення та індивідуальності. Хоча танець вимагає певного рівня технічної майстерності та синхронізації з партнером або командою, він також надає студентам простір для самовираження та власної інтерпретації рухів. Учасники можуть розвивати власний стиль, виражати свої емоції та передавати повідомлення через танцювальні виступи.

Підсумовуючи, елемент спортивного танцю є цінною складовою фізичного виховання здобувачів вищої освіти. Ця активність покращує покращення фізичної форми, розвиток серцево-судинної системи, зміцнення м'язів та підвищення витривалості. Вона також сприяє розвитку гнучкості, координації рухів та балансу, що має важливе значення для загального фізичного розвитку.

Крім того, спортивний танець розвиває естетичне сприйняття, музичний слух та художню виразність, що у студентах виявляють свою творчість та самовираження. Взаємодія з іншими танцюристами під час полегшення соціального розвитку, комунікативним навичкам та здатності до співпраці.

Таким чином, спортивний танець має багато переваг як засіб фізичного виховання вищої освіти. Він допомагає фізичному здоров'ю, розвитку фізичних якостей, покращенню координації та естетичного розвитку студентів. Впровадження елементів спортивного танцю в програму фізичного виховання вищої освіти може допомогти студентам досягти більш активного та здорового способу життя.

Список літератури

1. Осадців Т.П. Латиноамериканська програма бальних танців / Т.П.Осадців // Лекція для студентів IV курсу ФПО спеціальності 024 Хореографія з дисципліни «Тім викладання бального танцю». - 2018. <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/16601/1/Лекція%205%20Латиноамериканська%20програма%20бальних%20танців.pdf>
2. В.А. Сизоненко. Теорія і методика сучасного бального танцю / В.А. Сизоненко // Навчально-методичний посібник. - 2017. <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11451/1/ПОСІБНИК%20ТМСБТ.pdf>
3. Дар'я Сімковська, Марія Шаповал. Спортивний танець як рекреаційний вид діяльності молоді. Стаття від 2019 р. <https://musart.org.ua/sportyvnyj-tanec.htm>
4. Хрипко Л.В. Конспект лекцій з дисципліни «Фізичне виховання» / Л.В. Хрипко // Дніпропетровський Державний Університет Внутрішніх Справ.- 2016 <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2017/1/10.1.pdf>

УДК 336.563.1

ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ, ЯК ДЖЕРЕЛО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Л. Задорожня, асистент

Центральноукраїнський національний технічний університет

Економічний розвиток регіону залежить від ефективного комбінування державного та приватного фінансування, як від внутрішніх, так і зовнішніх джерел фінансових ресурсів. У більшості регіонах нашої держави податкова база не може в повній мірі забезпечити належне фінансування для підтримання та розвитку регіону. Тому, гостро постає питання фінансування регіону, так як державне фінансування покриває не всі сфери розвитку регіону і постійно здійснюється перерозподіл цих коштів. Саме на допомогу державному фінансуванню приходиться підтримка у вигляді грантів. Грантове фінансування покриває ту частину фінансування, яка не охоплена державним фінансуванням і допомагає вирішити чимало питань, які пов'язані з розвитком територій, навчальних, медичних та спортивно-

оздоровчих закладів тощо. У цьому контексті грантові інструменти є важливим інструментом підтримки інвестиційного розвитку регіону.

Грант (від англ. grant – безоплатна позичка) – це різновид цільового безоплатного фінансування, тобто певна сума коштів, що надається громадянами та юридичними особами (зокрема, іноземними) підприємству, організації, установі, ініціативній групі або приватній особі на чітко окреслених умовах в тій чи іншій сфері діяльності [1].

Особливістю грантового фінансування є те, що його не потрібно повертати або сплачувати відсотки, якщо виконані умови обумовлені при його наданні. На відміну від інших видів цільового фінансування, гранти видають на конкурсній основі й вони є одним із найпривабливіших шляхів фінансування бізнесу.

З кожним роком кількість грантових програм в Україні постійно зростає.

Грантове фінансування на території України може бути міжнародним, державним або приватним. В випадку державного грантового фінансування використовується бюджетні кошти, в випадку приватного – засоби приватних інвесторів.

Першими представниками грантового фінансування в Україні були міжнародні організації-донори. Найбільш популярні в Україні організації-донори та програми є Фонд «Східна Європа» (мережа Фонду «Євразія»), міжнародний фонд «Відродження» (мережа фондаций Джорджа Сороса), представництво Європейської комісії у Києві – Програма ТАСІС, інформаційний центр суспільного співробітництва в Євразії (ISAR), програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН), Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO), фонд Фрідріха Наумана «За свободу» (ЦППР, німецьке товариство міжнародного співробітництва, швейцарське бюро співробітництва в Україні, Центр досліджень місцевого самоврядування).

Останнім часом більшу підтримку грантовими коштами отримують представники малого і середнього бізнесу.

Серед державних грантових програм є безстрокові, що направлені на підтримку розвитку певних категорій сільгоспвиробників та передбачають компенсацію частини вартості сільгосптехніки та іншу грантову допомогу. Також ряд державних грантових програм були направлені на підтримку зайнятості в малому і середньому бізнесі та передбачають компенсаційні виплати за створення робочих місць та разові компенсації внаслідок дії карантинних обмежень COVID-19 [3].

Активно залучати грантове фінансування на підтримку бізнесу почали в 2020 році внаслідок пандемії COVID-19 започатковані міжнародні грантові програми, як програма Фонду швидкого реагування на Коронавірус Чорноморського трасту регіонального співробітництва (Coronavirus Fast Response Fund. Black Sea Trust for Regional Cooperation) [3].

Також в 2022 році під час повномасштабної війни держава впровадила три державні програми грантового фінансування, що націлені на створення нових робочих місць та підтримки аграрної галузі. Усі ці програми об'єднали під загальною назвою «Робота» на загальну суму 16 мільярдів гривень і включають чотири типи грантів - на запуск або розвиток власної справи, на створення саду чи виноградника, на побудову тепличного господарства, на організацію переробного підприємства [2]. Ця грантова програма продовжує функціонувати і в 2023 році.

Окрему увагу приділено підтримці розвитку Східного регіону України. Грантові програми підтримки направлені на розвиток МСП та антикризові заходи підтримки внаслідок пандемії. Програма «Initiative East» в рамках ПВЗВТ (Поглиблена та всеохоплююча зони вільної торгівлі) та програма FinanceEast передбачають розширення доступу до фінансування у вигляді поліпшених умов кредитування; підтримку мікрофінансових установ у забезпеченні фінансування для місцевих мікропідприємств [3].

Багато грантових програм є на порталі [EU4Business](https://eu4business.com/), це масштабна ініціатива від Європейського Союзу щодо підтримки українських компаній.

У 2023-му Ukrainian Startup Foundation фінансує стартапи, які працюють в медичній, освітній, оборонній галузях, відновлення інфраструктури та кіберзахист на суму до 35 тисяч

доларів безповоротної фінансової допомоги для проєктів подвійного призначення.

Також в 2022 році запропоновано грантова допомога бізнесам, які в умовах війни планують здійснити **релокацію бізнесу в більш безпечні регіони** із подальшим поновленням своєї діяльності, надає Данська рада у справах біженців (DRC). Програма передбачає фінансову підтримку до \$15000 – залежно від кількості робочих місць, які планується створити, відновити чи зберегти, а також від індивідуальних потреб бізнесу [4].

Багато грантових міжнародних програм було впроваджено для підтримки підприємств та регіонів України в 2022-2023 роках, що позитивно впливає на інвестиційний розвиток регіонів навіть в умовах війни.

Отже, на сьогодні в Україні до грантового фінансування залучена значна кількість міжнародних та національних фінансових донорів, що надають підтримку громадським, державним, комунальним організаціям, органам місцевого самоврядування, закладам освіти, охорони здоров'я тощо. Гранти зараз являються новим і незвичним для нашої держави спосіб забезпечити фінансування для певної галузі та підприємства.

Список літератури

1. Гранти як джерело додаткового фінансування. URL: <https://budget.uteka.ua/ua/publication/budget-13-byudzhet-byudzhetnyj-process-planirovanie-primenenie-kekr-54-granty-kak-istochnik-dopolnitelnogo-finansirovaniya>
2. «Робота. business.diia.gov.ua. URL: <https://diia.gov.ua/services/categories/biznesu/yerobota>.
3. Огляд грантових програм фінансування для МСП. business.diia.gov.ua. URL: <https://business.diia.gov.ua/knowledge/programi-finansuvanna/oglad-grantovih-program-finansuvanna-dla-msp>.
4. Що треба знати про гранти для бізнесу в Україні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3685782-so-treba-znati-pro-granti-dla-biznesu-v-ukraini.html>

УДК 796.032.2(031)

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ І ПРОБЛЕМИ ЕТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ

В. Ковальов, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

Олімпійський рух – громадський рух, метою якого є сприяння поширенню серед населення здорового способу життя, розвитку фізичної культури та спорту вищих досягнень на засадах і принципах Олімпійської хартії. Верховною владою олімпійського руху є Міжнародний олімпійський комітет(МОК). Йому підпорядковані 206 національних олімпійських комітетів(НОК). НОК утворюють Асоціації. З нагоди 100-річчя олімпійського руху виникла Всесвітня асоціація олімпійців, що об'єднує учасників літніх і зимових Олімпійських ігор зі всіх країн світу через їхні національні асоціації олімпійців.

Аналіз тенденцій розвитку олімпійського руху і Олімпійського спорту зокрема свідчить про те, що останні десятиліття олімпійський рух характеризується стабільністю, високим авторитетом у світі, великим впливом на суспільне життя в різних країнах і регіонах світу і на світове співтовариство.

Основоположні принципи олімпійського спорту і структура міжнародної олімпійської системи взяті із історії Стародавньої Греції та трансформовані відповідно до реалій сьогодення, а саме філософію, ідеологію і прагнення, що базуються на таких фундаментальних принципах олімпізму, як культурні, етичні, гуманістичні цінності й використання спорту як засобу гармонійного розвитку людини, і на таких найважливіших закономірностях, як регулярне проведення Олімпійських ігор з чотирирічними інтервалами і сучасним характером видів спорту в програмах олімпійських змагань.

У своєму листі, адресованому учасникам Ігор ІХ Олімпіади, що відбулися в 1928 р. в Амстердамі, П'єр де Кубертен писав: «Я прошу вас зберегти полум'я оновленого олімпізму і